

WORKSHOP O ZDROJOCH, 29.5.2019
Národné lesnícke centrum vo Zvolene
závery

Účastníci „Workshopu o zdrojoch“, ktorý usporiadali v spolupráci Drevárska sekcia Zväzu spracovateľov dreva SR, Národné lesnícke centrum a Drevárska fakulta Technickej univerzity vo Zvolene pre konateľov drevospracujúcich subjektov na Slovensku, sa počas svojho pracovného stretnutia zhodli na tom, že lesy a tým aj drevospracujúci priemysel na Slovensku sú významne ohrozené globálnymi vplyvmi klimatickej zmeny. Ide najmä o vetrové kalamity a gradácie biotických škodlivých činiteľov dramaticky, ktoré postihli nielen slovenské lesy ale aj lesné porasty v okolitých krajinách. Rozsiahly úbytok smrečín spôsobuje aj dramatickú zmenu sortimentnej skladby drevín, ktoré sú k dispozícii pre prvotné spracovanie dreva na Slovensku.

Tradičné piliarske regióny sa boria s problémom nedostatku a kvality suroviny a aj odbytu svojich výrobkov, pretože surového dreva je na európskom trhu prebytok a hrozí jeho zrútenie pod vplyvom očakávaných náhodných ťažieb kalamitného dreva nielen u nás, ale predovšetkým v okolitých krajinách (Česká republika, Nemecko, Rakúsko).

Navyše, na Slovensku sa lesníctvo a efektívne hospodárenie v lesoch stalo predmetom stretu a sporu rôznych názorových prúdov a nárokových skupín. Stupňovanie ochranárskych požiadaviek voči obhospodarovateľom lesov narúša rovnováhu medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym pilierom hospodárenia v lesoch a vedie ku kolapsu nielen odvetvia lesného hospodárstva ale celého reťazca produkcie a spracovanie dreva. Neakceptovateľné sú taktiež evidentné snahy o zásah do súkromného vlastníctva. V protiklade k tomu sú environmentálne neakceptovateľné veľkoplošné monokultúrne systémy hospodárenia na poľnohospodárskej pôde, ktoré ostávajú zo strany našich ochranárskych inštitúcií takmer nepovšimnuté, hoci opätovná integrácia drevín do poľnohospodárskej krajiny prostredníctvom agrolesníckych systémov je dnes celosvetovo považovaná za jedno z najvýznamnejších adaptačných a mitigačných opatrení proti negatívnym dôsledkom klimatickej zmeny.

Preto účastníci workshopu autoritou svojich odborných inštitúcií

a. žiadajú:

- poslancov NR SR, aby neschválili novelu Zákona o ochrane prírody a krajiny v podobe, ktorá zásadným spôsobom zasahuje do vlastníckych práv majiteľov a celkového systému hospodárov lesov na území Slovenska tým, že môže znemožniť vykonanie nevyhnutných sanačných zásahov v kalamitných porastoch a podmieňuje ich vykonanie schváleniu orgánov Štátnej ochrany prírody, ktorá nemá žiadnu ekonomickú zodpovednosť za stav lesov na Slovensku,
- zosúladiť zákony o Lesoch a o Ochrane prírody a krajiny tak, aby nebola obmedzovaná kompetencia lesníckych subjektov efektívne a bez prietáhov spracovať kalamitné situácie v lesoch v druhom a treťom stupni ochrany,

- spracovanie kalamít založiť na princípe nulovej tolerancie k vytváraniu podmienok pre výskyt biotických činiteľov v lese, ako je to napríklad vo Fínsku.

b. odporúčajú:

- sledovať dovoz dreva na Slovensko z pohľadu možného ohrozenia zdravotného stav domácich lesov (prenos invázných druhov škodcov a pod.),
- vytvoriť legislatívny rámec pre implementáciu agrolesníckych systémov na Slovensku, ktoré môžu významne rozšíriť zdroje drevnej suroviny pre slovenských spracovateľov, pričom predstavujú významný nástroj adaptácie na zmeny klímy a zároveň ponúkajú aj množstvo tzv. ekosystémových služieb,
- prehodnotiť kategóriu nepôvodnosti drevín a na základe vedeckých poznatkov umožniť ich širšie využitie v lesnom hospodárstve (aktuálny podiel na drevinovej skladbe je 2,5%) a v agrolesníckych systémoch,
- inšpirovať sa pozitívnymi príkladmi zo zahraničia pri likvidácii a spracovaní kalamít (napr. Fínsko, Česko, Rakúsko, Nemecko),
- revidovať sústavu chránených území a dotácií na odškodnenie, ktoré deformovali manažment v lese,
- stabilizovať procesy a činnosti, ktoré potrebujú lesní hospodári na efektívne a trvalo udržateľné hospodárenie v lese, nakoľko doterajšie poznatky ukazujú, že výberové konania na outsourcingové služby devalvujú ceny a cenové ponuky dodávateľských subjektov čo v konečnom dôsledku má negatívny vplyv na kvalitu dodávaných prác.

c. podporujú:

- povinné zverejňovanie štatistických údajov o spracovaní dreva na Slovensku, aby sme získali relevantné údaje o vývoji spracovania dreva na Slovensku. Je potrebné zväčšiť počet spravodajských jednotiek a aktualizovať štatistický výkaz (napr. na dodávané sortimenty).
- nevyhnutnosť vytvorenia spoločnej lesnícko – drevárskej platformy na podporu aktivít v spoločnom segmente hospodárstva SR podľa vzoru proHolz v Rakúsku. SLK, ZSD SR a ZCPP sa už pripravuje na túto aktivitu, kde je potrebné doriešiť financovanie vzhľadom ku dobrovoľnému členstvu v profesijných zoskupeniach na Slovensku.
- akceleráciu spolupráce drevárskych firiem s akademickou obcou na DF TU Zvolen a s NLC pri príprave výskumných a inovačných projektov a strategických a koncepčných materiálov pre nové programovacie obdobie 2021-2027,
- spoluprácu lesníckeho a poľnohospodárskeho sektora v oblasti agrolesníckych systémov ako významnej inovačnej aktivity v sektore pôdohospodárstva s významným pozitívnym dopadom na plnenie národných priorít cieľov Agendy 2030.

Intenzívnou spoluprácou všetkých zainteresovaných subjektov sa môžeme priblížiť nielen k efektívnemu, ale pre budúce generácie trvalo udržateľnému rozvoju lesnícko – drevárskeho komplexu na Slovensku, aby sa transformoval na jeden z pilierov domácej ekonomiky a bol prioritou hospodárskeho rozvoja SR. Drevo je jediná obnoviteľná surovina Slovenska, ktorá musí plniť nielen ekonomické, ale aj ekologické

spoločenské funkcie a na to potrebujeme na Slovensku zdravý a zelený les, ako aj dreviny v poľnohospodárskej krajine, tak aby prinášali spoločnosti úžitok. Národnou prioritou sa musí stať environmentálne akceptovateľné a dlhodobo udržateľné hospodárenie v kultúrnej krajine doplnené sieťou najcennejších chránených území ponechaných na samovývoj a nie bezdôvodne obrovské chránené územia devastované prírodnými živlami, ktoré sa budú desaťročia sami revitalizovať.

Ing. Igor Patráš
prezident ZSD SR

Bc. Ing. Ľuboš Halvoň, PhD.
generálny riaditeľ NLC

prof. Ing. Ján Sedliačik, PhD.
dekan DF TU vo Zvolene

Ing. Milan Dolňan
predseda Slovenskej lesníckej komory